

Total number of printed pages-8

4 (Sem-6/CBCS) HE 5 (JRLI)

2023

COMMERCE

(Honours Elective)

Paper : COM-HE-6056

(Industrial Relations and Labour Laws)

Full Marks : 80

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

Answer either in English or in Assamese.

1. Answer the following as directed :

1×10=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়া :

(a) How many weeks of prior statutory notice is required to be given to employer or workmen before a strike or lockout ?

(Choose the correct option)

ধৰ্মঘট বা তলাবন্ধৰ আগতে নিয়োগকৰ্তা নাইবা কৰ্মীসকলক কেই সপ্তাহৰ আগতীয়া বিধিবদ্ধ জাননী দিয়াটো প্ৰয়োজনীয়? (শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(i) Two weeks (দুই সপ্তাহ)

(ii) Three weeks (তিনি সপ্তাহ)

Contd.

- (iii) Five weeks (পাঁচ সপ্তাহৰ)
- (iv) Six weeks (ছয় সপ্তাহৰ)
- (b) In which year was All India Trade Union Congress (AITUC) formed ?
(Choose the correct answer)
সৰ্বভাৰতীয় শ্ৰমিক কংগ্ৰেছ (AITUC) কোন চনত গঠিত কৰা হৈছিল? (শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)
- (i) 1919 (১৯১৯ চনত)
- (ii) 1920 (১৯২০ চনত)
- (iii) 1921 (১৯২১ চনত)
- (iv) 1922 (১৯২২ চনত)
- (c) Which of the following is not a characteristic of trade union ?
(Choose the correct answer)
তলৰ কোনটো শ্ৰমিক সংস্থাৰ বৈশিষ্ট্য নহয়?
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)
- (i) Voluntary Association (স্বেচ্ছামূলক সংস্থা)
- (ii) Common Goal (সামূহিক লক্ষ্য)
- (iii) Individual Actions (ব্যক্তিগত কাৰ্যকলাপ)
- (iv) Intermediary (মধ্যস্থতাকাৰী)
- (d) Which of the following dispute settlers cannot make a binding decision ?
(Choose the correct answer)

তলৰ কোনটো বিবাদ নিষ্পত্তিকাৰীয়ে বাধ্যতামূলক সিদ্ধান্ত লব নোৱাৰে? (শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

- (i) Arbitrator (মধ্যস্থকাৰী ব্যক্তি)
- (ii) Adjudicator (বিচাৰক)
- (iii) Industrial Tribunal Member (উদ্যোগিক বিচাৰালয়ৰ সদস্য)
- (iv) Conciliator (মীমাংসাকাৰী)
- (e) Where is International Labour Organisation (ILO) headquarters located ?
আন্তৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰমিক সংগঠন (ILO)-ৰ মুখ্য কাৰ্যালয় কত অবস্থিত?
- (f) Who was the founder of Bombay Mill Hands Association ?
(Choose the correct answer)
'বোম্বে মিল হেণ্ডছ এচোছিয়েন'-ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক কোন আছিল? (শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)
- (i) V. V. Giri (ভি. ভি. গিৰি)
- (ii) Bal Gangadhar Tilak (বাল গংগাধৰ তিলক)
- (iii) N. M. Lokhande (এন. এম. লোখাণ্ডে)
- (iv) None of the above (ওপৰৰ এটাও নহয়)
- (g) Which of the following has adopted the principle of fair wages in India ?
(Choose the correct answer)

নিম্নলিখিত কোনটোৱে ভাৰতত ন্যায় মজুৰিৰ নীতি গ্ৰহণ কৰিছে? (শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

- (i) The Minimum Wages Act
(ন্যূনতম মজুৰি আইন)
- (ii) The Equal Remuneration Act
(সমান পাৰিশ্ৰমিক আইন)
- (iii) The Wage Boards
(মজুৰি বোর্ডসমূহ)
- (iv) All of the above
(ওপৰৰ সকলোকেইটা)

(h) "Equal pay for equal work is applicable to both men and women."

(Write True or False)

"পুৰুষ আৰু মহিলা উভয়েৰে ক্ষেত্ৰত সমান কামৰ বাবে সমান দৰমহা প্ৰযোজ্য হয়।" (সঁচা নে মিছা লিখা)

(i) "Trade unions are temporary combinations." (State True or False)

"শ্ৰমিক সংঘবোৰ হৈছে অস্থায়ী মিলন ক্ষেত্ৰ।"

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(j) Who among the following advocated the compulsory collective bargaining?

(Choose the correct answer)

তলৰ কোনজন ব্যক্তিয়ে বাধ্যতামূলক সামূহিক দৰদাম প্ৰক্ৰিয়াৰ পোষকতা কৰিছিল?

(i) V. V. Giri (ভি. ভি. গিৰি)

(ii) G. L. Nanda (জি. এল. নন্দা)

(iii) Jagjivan Ram (জগজীৱন ৰাম)

(iv) Khandubhai Desai (খাণ্ডুভাই দেশাই)

2. Answer the following in brief : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়াবোৰৰ চমুকৈ উত্তৰ দিয়া :

(a) Define industrial dispute.

উদ্যোগিক বিবাদৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(b) Why do employees join trade unions?

কৰ্মচাৰীসকলে শ্ৰমিক সংঘত কিয় যোগদান কৰে?

(c) Define industrial relations.

উদ্যোগিক সম্পৰ্কৰ সংজ্ঞা দিয়া।

(d) Differentiate between strike and lockout.

ধৰ্মঘট আৰু তলাবন্ধৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(e) What is adjudication?

বিচাৰ নিষ্পত্তি মানে কি?

3. Write short answer of the following : (any four) $5 \times 4 = 20$

তলত দিয়াবোৰৰ চমুকৈ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো চাৰিটা)

(a) Explain the role of employer and trade union in maintaining smooth industrial relations.

সুস্থ উদ্যোগিক সম্পৰ্ক বজাই ৰাখাত নিয়োগকৰ্তা আৰু শ্ৰমিক সংঘৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Discuss in brief the major problems faced by trade unions in India.

ভাৰতত শ্ৰমিক সংঘবোৰে সম্মুখীন হোৱা মুখ্য সমস্যাসমূহৰ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

(c) Why is collective bargaining considered to be the best approach to the maintenance of industrial harmony?

উদ্যোগিক সম্প্ৰীতি বক্ষণাবেক্ষণত সামূহিক দৰদামক কিয় সৰ্বোত্তম পছা হিচাবে বিবেচিত কৰা হয়?

(d) Write a note on labour welfare facilities in Indian factory.

ভাৰতৰ কাৰখানাসমূহত শ্ৰমিক কল্যাণৰ সা-সুবিধাসমূহৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

(e) What are the pre-requisites of successful grievance handling procedure?

সফল ওজৰ আপত্তি নিষ্পত্তি প্ৰক্ৰিয়াৰ আৱশ্যকতাবোৰ কি কি?

(f) Discuss the role of ILO in industrial relations.

উদ্যোগিক সম্প্ৰীতি বক্ষাত ILO-ৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

4. Answer **any four** of the following : $10 \times 4 = 40$

তলত দিয়াবোৰৰ যিকোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(i) Explain various approaches to industrial relations.

উদ্যোগিক সম্প্ৰীতিৰ বিভিন্ন মতবাদসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(ii) Briefly explain the statutory machinery for settlement of industrial dispute in India.

ভাৰতত উদ্যোগিক বিবাদ নিষ্পত্তিৰ বিধিবদ্ধ ব্যবস্থাসমূহ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(iii) Explain the working of 'Joint Management Councils'. Why could not they be successful? $5+5=10$

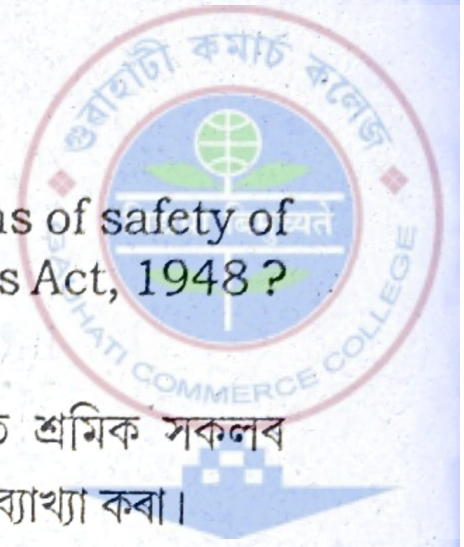
যৌথ ব্যৱস্থাপনা পৰিষদৰ কাম-কাজ ব্যাখ্যা কৰা। কিয় তেওঁলোকে সফল হব পৰা নাই?

(iv) Discuss various measures to strengthen the trade union movement in India. What new role trade union need to play for their survival and popularity? $6+4=10$

ভাৰতত শ্ৰমিক সংঘৰ আন্দোলন শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। শ্ৰমিক সংঘবোৰে তেওঁলোকৰ অস্তিত্ব আৰু জনপ্ৰিয়তাৰ কাৰণে কি নতুন ভূমিকা পালন কৰিব লাগিব?

(v) Define indiscipline in the context of employer-employee relations. Discuss the causes of industrial indiscipline. $4+6=10$

নিয়োগকৰ্তা-কৰ্মচাৰীৰ সম্পৰ্কৰ প্ৰসঙ্গত শৃংখলাহীনতা সংজ্ঞায়িত কৰা। শিল্প শৃংখলাহীনতাৰ কাৰণবোৰ আলোচনা কৰা।

(vi) What are various provisions of safety of workers under the Factories Act, 1948? Explain.

কাৰখানা আইন, ১৯৪৮-ৰ অধীনত শ্ৰমিক সকলৰ নিৰাপত্তাৰ বিভিন্ন বিধানসমূহ কি কি? ব্যাখ্যা কৰা।

(vii) What are the needs and importance of human resource management in industrial relation? Discuss.

উদ্যোগিক সম্পর্কৰ ক্ষেত্ৰত মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্বসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

(viii) Explain the following provisions under the Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946 : 5+5=10

উদ্যোগিক কৰ্মসংস্থান (স্থায়ী আদেশ) আইন, ১৯৪৬-ৰ অধীনত তলত দিয়া বিধানসমূহ ব্যাখ্যা কৰা :

(a) Penalties and Procedures

(জৰিমানা আৰু পদ্ধতি)

(b) Powers to Make Rules

(নিয়ম প্ৰণয়নৰ ক্ষমতা)